

Základní škola Mladá Boleslav, Dukelská 1112, příspěvková organizace**Dodatek č. 1**

ke školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání

Škola plná pohybu

ŠVP verze 5, platná od 1. 9. 2022, se ke dni 1. 9. 2023 mění následovně:

1. Změna v učebním plánu

5.2 Učební plán – 2. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	Ročník				Minimální časová dotace	Realizace	Z toho DČP
		6.	7.	8.	9.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	4	4	15	17	2
	Cizí jazyk (anglický)	3	3	3	3	12	12	0
	Další cizí jazyk (ruský/německý, španělský)	0	2/2	2/2	2/2	6	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	5	15	17	2
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4	4	0
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	1	2	10	13	3
	Výchova k občanství	1	1	0	1			
	Osobnostně sociální výchova	1	1	1	0			
Člověk a příroda	Dnešní svět	0	0	0	1	20	26	6
	Fyzika	1	2	2	2			
	Chemie	0	0	2	2			
	Přírodopis	2	2	2	1			
	Zeměpis	2	2	2	1			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	0	9	9	0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1			
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0	0	1	0	10	10	0
	Tělesná výchova	3	2	2	2			
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	0	1	1	3	3	0
Celkem za povinný blok		29	29	30	29	104	117	13

<i>Povinně volitelné předměty</i>							
Seminář z českého jazyka a literatury	0	0	0	1		1	1
Konverzace z anglického jazyka	1	1	1	1		4	4
Cvičení z matematiky	0	0	1	0		1	1
Fyzikální praktika	1	1	0	0		2	2
Fyzikálně chemická praktika	0	0	1	1		2	2
Přírodovědná praktika	1	1	0	0		2	2
Sportovní hry	0	1	1	1		3	3
Celkem za volitelný blok	1	1	1	2		5	5
Celkový týdenní počet hodin	30	30	31	31		122	18

Popis a důvod změny:

V 6. – 8. ročníku přibude od školního roku 2023/2024 předmět Osobnostně sociální výchova zařazený do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Na základě této úpravy bude v uvedených ročnících pouze jeden volitelný předmět a v 6. ročníku již nebude předmět Výchova ke zdraví, neboť v tomto ročníku byla výchova ke zdraví primárně zaměřená na osobnostně sociální výchovu, jež je obsahem nového předmětu. Naopak v 6. ročníku nově budou tři hodiny tělesné výchovy.

Důvodem změny je potřeba více se věnovat osobnostně sociální a emoční výchově žáků.

2. Změna v kapitole

6.1 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

– doplňuje se následující text:

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace na 1. i 2. stupni základního vzdělávání zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základní školy. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je však nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v mateřském jazyce a v cizích jazycích, ale závisí také na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby se tito žáci mohli plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách, proto je možné v nejlepším zájmu žáka či žáka-cizince nahradit vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk kromě vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk také vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka.

Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě češtiny jako druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické.

K realizaci vzdělávacího obsahu Češtiny jako druhého jazyka je možné využít disponibilních hodin, kdy bude vytvořen volitelný předmět na výuku skupiny žáků napříč všemi ročníky a stupni základní školy.

V tomto případě se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Čeština jako druhý jazyk bude běžný předmět, z kterého budou žáci hodnoceni na vysvědčení. (Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.)

3. Změna v kapitole **Vzdělávací oblast Člověk a společnost**

– přibyl předmět Osobnostně sociální výchova

7.4.3 Charakteristika vyučovacího předmětu OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Vyučovací předmět Osobnostně sociální výchova akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktický a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět osobnostně sociální výchova vede žáky k poznání sebe sama a k rozvoji všech složek jejich osobnosti. Tematicky tento předmět prolíná všemi vzdělávacími oblastmi a v podstatě všemi vyučovacími předměty.

Vyučovací předmět Osobnostně sociální výchova je zařazen na 2. stupni základní školy v 6. až 8. ročníku s časovou dotací jedna vyučovací hodina týdně.

Cílem předmětu Osobnostně sociální výchova je výchova založená na:

- znalostech – určitý obsah a rozsah informací
- dovednostech – umožňují jednat určitým způsobem
- postojích – u dané osoby vytvářejí předpoklady k předvídatelnému způsobu jednání (reakcím)

- životních schopnostech – přizpůsobivé a pozitivní jednání, efektivní řešení problémů běžného života.

Vyučovací předmět je zaměřen

v oblasti vědomostí, dovedností a schopností na

- porozumění sobě samému a druhým
- zvládání vlastního chování
- utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvoj základních dovedností dobré komunikace a k tomu příslušných vědomostí
- rozvoj základních dovedností pro spolupráci
- získání základních sociálních dovedností pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formování studijních dovedností
- podporu dovedností
- a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

v oblasti postojů a hodnot na

- utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Učivem v tomto předmětu se stává sám žák, stává se jím i konkrétní žakovská skupina – kolektiv třídy a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života, neboť smyslem osobnostně sociální výchovy je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vzdělávací obsah je tvořen tematickými okruhy, kde se postupně rozvíjejí a prohlubují poznatky, dovednosti a postoje. Jsou členěny do tří částí zaměřených na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci jsou do výuky zařazována ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Jedná se o tyto tematické okruhy:

- osobnostní rozvoj
- sociální rozvoj
- morální rozvoj

Vedle osobnostně sociálních témat jsou zařazena i témata zaměřená na rozvoj emočně sociálních dovedností:

- sebeuvědomění
- seberegulace
- sebemonitorování a vystupování (projev)
- empatie a perspektiva přijetí
- sociální dovednosti

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či

technik, ostych, případně že některé hry nebudou mít požadovaný efekt. Tyto okamžiky však bývají velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zajímáme se o náměty, názory a zkušenosti žáků
- volíme úkoly a činnosti, při nichž žáci vybírají a využívají různé způsoby, metody a strategie vhodné pro jejich realizaci, plánují, organizují a řídí vlastní učení
- podněcujeme žáky k porovnávání získaných informací, jejich kritickému posuzování a vyvozování závěrů pro využití v budoucnosti
- prostřednictvím práce s chybou učíme žáky kriticky zhodnotit výsledky vlastního učení
- vedeme žáky k sebehodnocení, k posuzování vlastního pokroku, k určení překážek či chyb bránících učení nebo dosažení stanoveného cíle a k plánování si způsobu, jak své učení a výsledky své práce zdokonalit
- motivujeme žáky k dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- za pomoci problémových situací učíme žáky vnímat, rozpoznat a pochopit problém a zvolit vhodný způsob jeho řešení
- zařazujeme metody, při kterých žáci samostatně docházejí k závěrům a řešením předkládaných problémů
- podněcujeme žáky v kritickém myšlení, schopnosti obhajovat svá rozhodnutí, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a zhodnotit výsledky svých činů
- podporujeme jak samostatnost žáků, tak i týmovou spolupráci při řešení problémů
- vedeme žáky k sebereflexi při řešení problémových situací

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému ústnímu i písemnému projevu
- vytváříme příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů a dalších informačních a komunikačních materiálů
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- dbáme na to, aby žáci naslouchali promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovali, účinně se zapojovali do diskuse, obhajovali vlastní názor a výstižně argumentovali

Kompetence sociální a personální

- prostřednictvím skupinové práce vedeme žáky ke spolupráci, toleranci a respektování názoru druhých
- učíme žáky, aby uměli dle potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- dbáme na to, aby všichni žáci přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě v celé třídě
- vedeme žáky k tomu, aby uměli kriticky zhodnotit chování, jednání či práci vlastní i druhých
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- při skupinové práci, debatách a diskusích vedeme žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých lidí a vážili si jejich vnitřních hodnot
- zařazujeme témata, na kterých ukazujeme žákům důležitost respektování a ochrany druhých
- vedeme žáky k odpovědnému chování podle dané situace, aby dokázali podle svých možností poskytnout účinnou pomoc a chovali se zodpovědně v krizových situacích
- směřujeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů na různých úrovních (od lokální až po globální)
- na pochopitelných příkladech vysvětlujeme principy udržitelného rozvoje společnosti
- podněcujeme žáky, aby se rozhodovali v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- dbáme na dodržování vymezených pravidel, na a včasné plnění povinností a závazků
- umožňujeme žákům, aby při hodině pracovali s různými zdroji informací (s odbornou literaturou, encyklopediemi, internetem apod.) tak, aby dokázali vyhledávat a třídit informace a posoudit jejich kvalitu a důvěryhodnost
- dbáme na to, aby žáci při různých činnostech chránili své zdraví i zdraví druhých, životní prostředí, kulturní a společenské hodnoty
- prostřednictvím modelových situací seznamujeme žáky s tématy, která se vztahují ke každodennímu i profesnímu životu
- vedeme žáky k zodpovědnosti za výsledky vlastní práce

Kompetence digitální

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při práci
- zadáváme úkoly, při nichž žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k čemuž volí postupy, způsoby a prostředky odpovídající konkrétní situaci a účelu
- učíme žáky využívat digitální technologie pro usnadnění své práce, zefektivnění pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vedeme žáky k uvědomování si možných situací ohrožujících bezpečnost zařízení i dat i situací s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví jejich i ostatních
- dbáme na etické jednání žáků v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Ročník: 6.–8.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - žák projevuje odpovědný vztah k sobě samému - respektuje přijatá pravidla soužití - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - chová se přiměřeně vzhledem k situaci - vyjádří své pocity, potřeby - dokáže spolupracovat - přijímá i dává zpětnou vazbu 	<ul style="list-style-type: none"> - žák, žakovská skupina, běžné situace <p>OSV:</p> <p>OSOBNOSTNÍ ROZVOJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - kreativita <p>SOCIÁLNÍ ROZVOJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a kompetice <p>MORÁLNÍ ROZVOJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika <p>EMOČNÍ VÝCHOVA:</p> <p>SEBEUVĚDOMĚNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznání a pojmenování lidských emocí a pocitů - pochopení důvodů těchto pocitů 	<p>Čj, cizí jazyky – komunikace Vobč – člověk jako osobnost, jako jedinec Vzdr, Tv – sociální vztahy, zdraví, vlastní hodnota, rozhodování Př – člověk, lidské tělo, vztah k životnímu prostředí Z, Dsv – sociální vztahy, podobnosti a odlišnosti Hv, Vv – kreativita, vnímání a utváření estetická Pč – spolupráce, komunikace v týmu, VDO, VMGES, MKV, EV, MDV</p> <p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hry, kvízy, testy, hraní rolí, diskuse, besedy, tréninky dovedností atd.

	<p>SEBEREGULACE</p> <ul style="list-style-type: none">- slovní vyjádření (verbalizovat) a vyrovnání se s úzkostí, hněvem a depresí- kontrola impulzivity, agrese a sebedestruktivního nebo antisociálního chování- rozpoznání silných stránek a mobilizace kladných emocí a pocitů o sobě, škole a rodině <p>SEBEMONITOROVÁNÍ A VYSTUPOVÁNÍ (projev)</p> <ul style="list-style-type: none">- zadávání si krátkodobých i dlouhodobých cílů- modifikace chování na základě zpětné vazby- mobilizace pozitivní motivace- aktivace naděje a optimizmu- práce na optimálním vystupování (projevu) <p>EMPATIE A PERSPEKTIVA PŘIJETÍ</p> <ul style="list-style-type: none">- schopnost být dobrých naslouchačem- rozvíjet empatii a citlivost k pocitům druhých- pochopení pohledů a emocí druhých <p>SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">- zvládání emocí ve vztazích, harmonizace rozličných pocitů- efektivní vyjadřování emocí- nácvik asertivity, vůdcovství a přesvědčování- schopnost týmové/skupinové práce- citlivost k sociálním otázkám- nácvik sociálního rozhodování a řešení sociálních problémů- konstruktivní řešení interpersonálních překážek	
--	--	--

3. Změna v charakteristice a obsahovém, časovém a organizačním vymezení předmětu Výchova ke zdraví.

7.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení nejen v každodenních, ale i rizikových situacích a při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vyučovací předmět Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i o vztazích mezi lidmi, o partnerských vztazích, manželství a rodině, o škole a společenství vrstevníků.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví na 2. stupni základní školy je zařazen v 8. ročníku s časovou dotací 1. vyučovací hodiny týdně.

Cílem Výchovy ke zdraví je výchova založená na:

- znalostech – určitý obsah a rozsah informací
- postojích – u dané osoby vytvářejí předpoklady k předvídatelnému způsobu jednání (reakcím)
- dovednostech – umožňují jednat určitým způsobem
- životních schopnostech – přizpůsobivé a pozitivní jednání, efektivní řešení problémů běžného života.

Vyučovací předmět je zaměřen na:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- preventivní ochranu zdraví
- základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků v poskytování základní první pomoci
- komunikační schopnosti a dovednosti

Prostředkem pro očekávané výstupy je učivo, které navazuje na učivo 1. stupně tematické oblasti Člověk a jeho svět a přesahuje do vyučovacích předmětů Přírodopis (člověk, naše příroda), chemie (pozorování, pokus, bezpečnost práce, směsi, organické sloučeniny, chemie a společnost), výchova k občanství (člověk ve společnosti, člověk jako jedinec, stát a právo), tělesná výchova (činnosti ovlivňující zdraví a úroveň pohybových dovedností, pohybové učení), člověk a svět práce (práce s technickými materiály, provoz a údržba domácnosti, příprava pokrmů).

Vzdělávací obsah je tvořen tematickými okruhy, kde se postupně rozvíjejí a prohlubují poznatky. Jedná se o tyto tematické okruhy:

- vztahy mezi lidmi a formy soužití
- změny v životě člověka a jejich reflexe
- zdravý způsob života a péče o zdraví
- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- hodnota a podpora zdraví
- osobnostní a sociální rozvoj

4. Změna v charakteristice – obsahovém, časovém a organizačním vymezení předmětu
Tělesná výchova (7.7.2)

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova je zařazena v jednotlivých ročnících 2. stupně jako povinný předmět v následujícím rozsahu: 6. ročník – 3 vyučovací hodiny týdně, 7. – 9. ročník – 2 vyučovací hodiny týdně.

Dále se mění popisek u tabulky s výstupy a učivem:

Ročník: 6. – 9.

Časová dotace: 3 hodiny (6.)

2 hodiny (7. – 9.)

Ostatní text zůstává stejný.

Platnost dodatku od 1. 9. 2023

Mgr. Marcela Pavlíková v. r.
ředitelka školy